

Total No. of Printed Pages:2

SUBJECT CODE NO:- A-1386
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. T.Y. (Sem-VI) Examination Oct/Nov 2019
Sociology - XV
Social Disorganization in Contemporary India

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

Please check whether you have got the right question paper.

- i) All questions are compulsory.
- ii) Use blue or black pen only.
- iii) Use pencil for diagram.
- iv) Use of any signs, attracting attention is prohibited.
- i) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- ii) फक्त निळ्या किंवा काळ्या पेनचाच वापर करावा.
- iii) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- iv) कोणतीही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1 (A) Fill in the blanks (Attempt all)

05

- i. Unequal development is a one of causes of _____
- ii. Jayakwadi project is the biggest water dam in _____.
- iii. 17 September 1948 is _____ liberation day
- iv. The Long form of NCTC is _____.
- v. ISIS means _____

(अ) रिकाम्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

- i) असमान विकास हे _____ एक कारण होय.
- ii) _____ जायकवाडी प्रकल्प हा मोठा जलप्रकल्प आहे.
- iii) 17 सप्टेंबर 1948 हा _____ मुक्ती दिन होय
- iv) एन.सी.टी.सी चे दिर्घरूप _____
- v) (ISIS) म्हणजे _____ आयसिस

(B) Answer in one sentence (Attempt all)

05

- 1. Give the meaning of wife beating.
- 2. What is Women's Harassment?
- 3. Give the meaning of TADA?
- 4. What is mean by fundamentalism?

(ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

- 1. 'पत्नीस मारहाण' याचा अर्थ सांगा.
- 2. महिलांचा छळ म्हणजे काय
- 3. 'टाडा' चा अर्थ सांगा
- 4. 'मुलतत्ववाद' म्हणजे काय.

Q.2 (A) Explain concept / terms / units / events (any two)
(Word limitation minimum 60 words for each answer)

1. Changing Values
2. Naxalism
3. Disorganization
4. Dowry Deaths

10

(अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक उत्तरासाठी किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- i) बदलती मूल्ये
- ii) नक्षलवाद
- iii) विघटन
- iv) हुंडाबळी

(B) Answer in short (any two)
(Word limitation minimum 60 for each answer)

- i. Mention the one major social Problem of Contemporary India.
- ii. Explain the meaning of culture.
- iii. Give the meaning of underdevelopment
- iv. Discuss on the cyber terrorism.

10

(ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक उत्तरास किमान ६० शब्द मर्यादा)

1. समकालीन भारतातील एक प्रमुख सामाजिक समस्या विशद करा.
2. 'संस्कृती' अर्थ स्पष्ट करा.
3. विकसनशीलतेचा अर्थ सांगा.
4. सायबर गुन्हे या संकल्पनेची चर्चा करा.

Q.3 Answer in detail (any one)
(Word limitation 200 words minimum)

20

1. Discuss the causes of social disorganization in India.
2. Elaborate the meaning of violence and Explain violence against women.

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

(प्रत्येक उत्तरासाठी शब्द मर्यादा किमान 200 शब्द)

1. भारतातील सामाजिक विघटनांच्या कारणांची चर्चा करा.
2. हिंसेचा अर्थ विशद करा? महिला विरुद्ध हिंसा स्पष्ट करा.

OR

Total No. of Printed Pages:2

SUBJECT CODE NO:- A-1386
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. T.Y. (Sem-VI) Examination Oct/Nov 2019
Sociology - XV
Urban Sociology

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

Please check whether you have got the right question paper.

- v) All questions are compulsory.
- vi) Use blue or black pen only.
- vii) Use pencil for diagrams.
- viii) Use of any signs, attracting attention is prohibited.
- v) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- vi) फक्त निळ्या किंवा काळ्या पेनचाच वापर करावा.
- vii) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- viii) कोणतीही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1 (A) Fill in the blanks (Attempt all)

05

- i) _____ is the one of the causes of village unemployment.
- ii) The concept of culture of poverty was used by _____.
- iii) _____ is called culture of poverty.
- iv) _____ is the specialized study of city life.
- v) 'The City' Robert Park book published in _____.

(अ) रिकाम्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

- i) _____ हे ग्रामीण बेरोजगारीचे एक कारण आहे.
- ii) _____ यांनी दारिद्र्यजन्य संस्कृती या संकल्पनेचा वापर केला.
- iii) दारिद्र्याची संस्कृती म्हणजे _____
- iv) नागरी जीवनाचा विशेष अभ्यास म्हणजे _____
- v) द सिटी हे रॉबर्ट पार्क यांचे पुस्तक सन _____ मध्ये प्रसिध्द झाले.

(B) Answer in one sentence (Attempt all)

05

- i) Give the meaning of Town Planning
- ii) What is Housing Policy?
- iii) What is mean by prostitution?
- iv) Define social mobility
- v) What is slum?

(ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

- i) शहर नियोजनाचा अर्थ सांगा.
- ii) गृहनिर्माण धोरण म्हणजे काय ?
- iii) वेश्या व्यवसाय म्हणजे काय?

- iv) सामाजिक गतिशीलतेची व्याख्या करा.
- v) गलिच्छ वस्ती म्हणजे काय?

Q.2 (A) Explain concepts / terms / units / events (any two)
(Word limitation minimum 60 words for each answer)

- i) Urban Problem
- ii) Migration
- iii) Density
- iv) Pollution

10

(अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरासाठी किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- i) नागरी समस्या
- ii) स्थलांतर
- iii) घनता
- iv) प्रदुषण

(B) Answer in short (any two)

(Word limitation minimum 60 for each answer)

- i) What is problem of over-crowding?
- ii) Define Urbanization
- iii) Explain the meaning of poverty
- iv) Explain the problem of unemployment.

10

(ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरास किमान ६० शब्द मर्यादा)

- i) अतिगर्दिची समस्या म्हणजे काय
- ii) नागरीकरणाची व्याख्या द्या.
- iii) 'दारिद्र्य' चा अर्थ स्पष्ट करा.
- iv) बेरोजगाराची समस्या स्पष्ट करा.

Q.3 Answer in detail (any one)

(Word limitation 200 words minimum)

- i) Suggest measures to solve the problem of over-crowding.
- ii) Write an essay on growth of urban population in India.

20

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

(प्रत्येक उत्तरासाठी शब्द मर्यादा किमान 200 शब्द)

- i) अति गर्दिच्या समस्येवर सोडवण्यासाठी उपाय सुचवा
- ii) नागरी लोकसंख्या वृद्धी यावर निबंध लिहा.

Total No. of Printed Pages:02

SUBJECT CODE NO:- A-1078
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. F.Y. (Sem-I) Examination Oct/Nov 2019
Sociology – II
Individual and Society

[Time: 01:30 Hours]

[Max. Marks:50]

N.B Please check whether you have got the right question paper.

- N.B
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Use black or blue pen only.
 - 3) Use pencil for diagrams.
 - 4) Use of any signs, attracting attentions is prohibited.
 - १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
 - २) फक्त निळ्या किंवा काळ्या पेनचाच वापर करावा.
 - ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
 - ४) कोणतीही लक्षवेधक खुण करण्यास प्रतिबंध.

Q.1 A) Fill in the blanks. (Attempt all) 05

- 1) ----- is the man made part of the environment.
- 2) ----- represents the dynamic aspects of position.
- 3) ----- status is achieved by birth.
- 4) Caste is a ----- class.
- 5) ----- is a example of open stratification.

अ) रिकाम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

- १) ----- हा पर्यावरणाचा मानवनिर्मित भाग आहे.
- २) ----- म्हणजे स्थानाचा गतिशील पैलू होय.
- ३) जन्माने प्राप्त होणारा ----- दर्जा होय.
- ४) जात हा ----- वर्ग होय.
- ५) ----- खुले स्तरीकरणाचे उदाहरण आहे.

B) Answer in a sentence. (Attempt all)

- 1) Write the definition of socialization.
- 2) Write the types of status.
- 3) Write the meaning of norms.
- 4) State the agencies of formal control.
- 5) What is mean by social conformity?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा . (सर्व अनिवार्य)

- १) समाजिकरणाची व्याख्या लिहा.
- २) दर्जाचे प्रकार लिहा.
- ३) प्रमाणके चा अर्थ लिहा.

- ४) औपचारीक नियंत्रणाचे साधने सांगा?
 ५) सामाजिक अनुचलन म्हणजे काय?

Q.2 A) Explain Concepts/ terms/units/events. (any two)
 (word limitation minimum 60 for each answer)
 1) Aims of socialization
 2) Status and Role
 3) Social Deviance
 4) Law

- अ) संकल्पना/ संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)
 (प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)
 १) समाजिकरणाचे उद्दिष्टे
 २) दर्जा व भूमिका
 ३) सामाजिक विचलन
 ४) कायदा

- B) Attempt in short. (any two)
 (word limitation minimum 60 for each answer)
 1) Write the characteristics of culture.
 2) Explain the factor of social structure.
 3) Explain the Nature of social stratification.
 4) Explain the types of status.

- ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)
 (प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)
 १) संस्कृतीचे वैशिष्ट्ये लिहा.
 २) समाजसंरचनेचे घटक स्पष्ट करा.
 ३) सामाजिक स्तरीकरणाचे स्वरूप स्पष्ट करा.
 ४) दर्जाचे प्रकार स्पष्ट करा.

Q.3 Answer in detail (any one)
 (word limitation minimum 200 for each answer)
 1) State the definition of caste system and it's characteristics.
 2) Explain the factors of social change.

सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

- १) जातिव्यवस्थेची व्याख्या सांगून वैशिष्ट्ये लिहा.
 २) सामाजिक परिवर्तनाला प्रभावित करणारे घटकांचे विश्लेषण करा.

Total No. of Printed Pages:02

SUBJECT CODE NO:- A-1089
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. S.Y (Sem-III) Examination Oct/Nov 2019
Sociology - V
Problems of Rural India

[Time: 01:30 Hours]

[Max. Marks:50]

- N.B. Please check whether you have got the right question paper.
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Use blue or black pen only.
 - 3) Use pencil for diagram.
 - 4) Use of any signs, attracting attentions is prohibited.
 - १) सर्व प्रश्न सोडवा.
 - २) फक्त निळ्या किंवा काळ्या पेनचा वापर करावा.
 - ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
 - ४) कोणतीही लक्षवेधक व सांकेतिक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

- Q.1 A) Fill in the blanks. (Attempt all) 05
- 1) Integrated Rural Development Programme (IRDP) was introduced in -----
 - 2) Giving or taking dowry is a ----- by law.
 - 3) Employment Guarantee Scheme was First introduced in -----state.
 - 4) ----- is the main occupation of rural society.
 - 5) A person deprived of employment having wish and ability to work in known as-----

- अ) रिकाम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)
- १) एकात्मिक ग्रामीण विकास योजना (IRDP) सुरुवात ----- साली झाली.
 - २) हुंडा देणे व घेणे कायद्याने ----- आहे.
 - ३) रोजगार हमी योजना सर्वप्रथम ----- राज्यात सुरु केली.
 - ४) ग्रामीण समाजाच्या उदरनिर्वाहाचे मुख्य साधन -----आहे.
 - ५) कार्य करण्याची इच्छा आणि क्षमता असूनही काम न मिळणे म्हणजे ----- होय.

- B) Answer in a sentence. (Attempt all) 05
- 1) What do you mean by corruption?
 - 2) What is health?
 - 3) Define poverty.
 - 4) What is malnutrition?
 - 5) Explain the meaning of displacement.

- ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)
- १) भ्रष्टाचार म्हणजे काय?
 - २) आरोग्य म्हणजे काय?

- ३) दारिद्र्याची व्याख्या.
- ४) कुपोषण म्हणजे काय?
- ५) विस्थापनाचा अर्थ सांगा.

- Q.2 A) Explain Concepts/ terms/units/events. (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)
- 1) Community health
 - 2) Unemployment
 - 3) Family disorganization
 - 4) Dowry system
- अ) संकल्पना/ संज्ञा /घटक/घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)
- १) सामुदायीक आरोग्य
 - २) बेरोजगारी
 - ३) कौटुंबिक विघटन
 - ४) हुंडा पद्धत
- B) Attempt in short. (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)
- 1) Explain the causes of Rural unemployment.
 - 2) State the problems of displaced people.
 - 3) Explain the suggest the remedies for farmer suicide.
 - 4) State the problems of Landless labour.
- ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)
- १) ग्रामीण बेरोजगारीची कारणे स्पष्ट करा.
 - २) विस्थापितांच्या समस्या सांगा.
 - ३) शेतकऱ्यांच्या आत्महत्येवर उपाय सुचवा.
 - ४) भूमिहीन मजुरांच्या समस्या सांगा.
- Q.3 Answer in detail (any one)
(word limitation minimum 200 for each answer)
- 1) Explain the changing Nature Family.
 - 2) Write an essay of Rural Problem.
- सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक)
(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्दमर्यादा २०० शब्द)
- १) कुटुंबाचे बदलते स्वरूप स्पष्ट करा.
 - २) ग्रामीण समस्यांवर सविस्तर निबंध लिहा.

Total No. of Printed Pages:2

SUBJECT CODE NO:- A-1090
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. S.Y. (Sem-III) Examination OCT/NOV 2019
Sociology - VI
Contemporary Urban Issues

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use blue or black pen only.
- 3) Use pencil for diagram.
- 4) Use of any signs, attracting attentions is prohibited.
- १) सर्व प्रश्न सोडवा.
- २) फक्त निळ्या व काळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यासाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- ४) कोणतीही लक्षवेधक व सांकेतिक खुण करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1 A) Fill in the blanks (attempt all)

05

- 1) Social mobility is the characteristic of -----society.
- 2) The first Juvenile court was established in India in the year-----.
- 3) The density of population in Urban area is ----- in size.
- 4) Jawaharlal Nehru National Urban renewal mission was introduced in -----.
- 5) ----- is the biggest slum in India.

अ. रिकाम्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

- १) सामाजिक गतिशीलता हे -----समाजाचे वैशिष्ट्य आहे.
- २) भारतात बालन्यायालयाची स्थापना -----या वर्षी झाली.
- ३) शहरात लोकसंख्येची घनता -----असते.
- ४) जवाहरलाल नेहरू राष्ट्रीय नागरी पुनरुत्थान अभियान -----या वर्षी सुरु झाले.
- ५) भारतातील सर्वात मोठी झोपडपट्टी -----ही आहे.

B) Answer in a sentence (attempt all)

05

- 1) What is poverty?
- 2) Where was the first project of Mono Rail started in India?
- 3) What is Crime?
- 4) What is Urbanization?
- 5) State the any two Types of migration.

ब) एका वाक्यात उत्तर लिहा (सर्व अनिवार्य)

- १) दारिद्र्य म्हणजे काय?

- २) भारतात मोनोरेलचा पहिल्या प्रकल्प कोठे सुरु झाला
- ३) गुन्हा म्हणजे काय?
- ४) नागरीकरण म्हणजे काय?
- ५) स्थलांतराचे कोणतेही दोन प्रकार सांगा.

Q.2 A) Explain concepts/terms/unites/events (Any two)

- 1) Urban change
- 2) Prostitution
- 3) Juvenile court
- 4) Urban infrastructure.

10

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)

- १) नागरी परिवर्तन;
- २) वेश्याव्यवसाय;
- ३) बाल न्यायालय;
- ४) नागरी पायाभूत सुविधा;

B) Write answer in short (any two)

- 1) State the remedies of crime.
- 2) Write the causes of scarcity of Houses.
- 3) Explain the Nature of Urbanization.
- 4) State the impact of Globalization in Urban Planning.

10

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

- १) गुन्हेगारीवर उपाय योजना सांगा.
- २) घरांच्या टंचाईची कारणे लिहा.
- ३) नागरीकरणाचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- ४) नागरी नियोजनामध्ये जागृतीकीकरणाचा प्रभाव सांगा.

Q.3 Write answer in detail (any one)

- 1) Write essay on slums problems.
- 2) Explain the factors for the emergence of cities in India.

20

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

- १) झोपडपट्टीची समस्या यावर निबंध लिहा.
- २) भारतातील शहरांच्या उदयाचे घटक स्पष्ट करा.

Total No. of Printed Pages:02

SUBJECT CODE NO:- A-1084
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. T.Y (Sem-V) Examination Oct/Nov 2019
Sociology - X
Introduction to Research Methodology

[Time: 01:30 Hours]

[Max. Marks:50]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B.

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use blue or black ink pen only.
- 3) Use of any sign, attracting attention is prohibited.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त निळ्या किंवा काळ्या शाईच्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध.

Q.1

A) Fill in the blanks. (Attempt all)

05

- 1) ----- is simply a technique for collecting data.
- 2) Information acquired by experience or experimentation is called as -----.
- 3) An Autobiography is an example of ----- data.
- 4) ----- is widely used tool in survey Research.
- 5) "Rules of Sociological Methods" was written by -----.

अ) रिकाम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

- १) ----- हे तथ्य संकलनाचे तंत्र आहे.
- २) अनुभव किंवा प्रयोगाव्दारे मिळविलेल्या माहितीला ----- म्हणतात.
- ३) 'आत्मकथा' हे ----- स्त्रोताचे उदाहरण आहे.
- ४) ----- ह्या तंत्राचा सर्वेक्षण पध्दती मध्ये मोठ्या प्रमाणावर उपयोग केला जातो.
- ५) 'रुल्स ऑफ सोशियॉलॉजीकल मेथड' हे पुस्तक ----- यांनी लिहिले.

B) Answer in sentence. (Attempt all)

05

- 1) What is Social Research?
- 2) What is data collection?
- 3) Define Variable.
- 4) What is secondary data?
- 5) What is theory?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा . (सर्व अनिवार्य)

- १) सामाजिक संशोधन म्हणजे काय ?
- २) तथ्य संकलन म्हणजे काय?
- ३) चलाची व्याख्या सांगा.
- ४) दुय्यम स्त्रोत कशाला म्हणतात?

५) सिध्दांत म्हणजे काय?

- Q.2 A) Explain Concepts/ terms/units/events. (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)
- 1) Fact
 - 2) Observation
 - 3) Questionnaire
 - 4) Interview schedule

अ) संकल्पना/ संज्ञा /घटक /घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्दमर्यादा ६० शब्द)

- १) तथ्ये
- २) निरीक्षण
- ३) प्रश्नावली
- ४) मुलाखत अनुसूची

B) Attempt answer in short. (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Discuss the purpose of Research.
- 2) Write note on Applied Research.
- 3) What are the characteristic of good sample?
- 4) Explain the uses of SPSS in Research.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्दमर्यादा ६० शब्द)

- १) संशोधनाच्या उद्देशाची चर्चा करा.
- २) उपयोगिता संशोधनावर टिपा द्या.
- ३) उत्तम नमुनानिवडीचे वैशिष्ट्ये कोणती आहेत?
- ४) संशोधनात एस.पी.एस.एस चे उपयोग स्पष्ट करा.

- Q.3 Answer in detail (any one)
(word limitation minimum 200 for each answer)

- 1) Discuss the scope and importance of social research.
- 2) Define research design. Briefly explain about the various types of research design.

सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्दमर्यादा २०० शब्द)

- १) सामाजिक संशोधनाची व्याप्ती आणि महत्व याची चर्चा करा.
- २) संशोधन आराखडा म्हणजे काय हे सांगून त्याचे विविध प्रकार थोडक्यात स्पष्ट करा.

Total No. of Printed Pages:2

SUBJECT CODE NO:- A-1083
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. T.Y. (Sem-V) Examination Oct/Nov 2019
Sociology - IX
Sociological Traditions

[Time: 1:30 Hours]

[Max. Marks: 50]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use black or blue pen only.
- 3) Use pencil for diagram.
- 4) Use of any signs, attracting attentions is prohibited.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त निळ्या किंवा काळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- ४) कोणतीही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध.

Q.1

A) Fill in the blanks. (attempt all)

05

- 1) ----- is the father of sociology.
- 2) ----- has written the book 'social statics'
- 3) August compte has named introductor sociology as -----
- 4) ----- has explain the theory of organic theory
- 5) ----- has written the book 'The Methodology of the social sciences'

अ) रिकाम्या जागा भरा.(सर्व अनिवार्य)

- १) ----- हे समाजशास्त्राचे जनक आहेत.
- २) ----- यांनी सामाजिक स्थितीशास्त्र हे पुस्तक लिहीले.
- ३) ऑगस्ट कॉम्ट यांनी सुरवातीला समाजशास्त्राला ----- नाव दिले.
- ४) ----- यांनी सेंद्रिय सिद्धांत स्पष्ट केला..
- ५) ----- यांनी द मेथॉडॉलॉजी ऑफ द सोशल सायन्स हे पुस्तक लिहीले.

B) Answer in a sentence (attempt all)

05

- 1) Which is the three types of authority?
- 2) Who explain the concept of industrial society
- 3) Who explain the concept of state less society
- 4) Who explain the term of organic solidarity
- 5) How many period of Enlightenment period?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

- १) अधिसत्तेचे तीन प्रकार कोणते ?
- २) औद्योगिक समाजाची संकल्पना कोणी स्पष्ट केली ?

- ३) राज्यविरहित समाजाची संकल्पना कोणी स्पष्ट केली ?
- ४) जैविक एकात्मता ही संज्ञा कोणी मांडली?
- ५) प्रबोधन काळाचा कालखंड किती होता ?

- Q.2 A) Explain concepts / terms / units / events (any two) (word limitation minimum 60 for each answer) 10
- 1) Positivism
 - 2) Historical materialism
 - 3) Authority
 - 4) Organic theory

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) प्रत्यक्षवाद
- २) ऐतिहासिक भौतिकवाद
- ३) अधिसत्ता (अधिकार)
- ४) सेंद्रिय सिद्धांत

- B) Attempt in short (any two) (word limitation minimum 60 for each answer) 10
- 1) What is mean by class-struggle?
 - 2) What is mean by Egoistic suicide?
 - 3) Elaborate the consequences of Industrial revolution?
 - 4) Explain the social evolution.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) वर्ग संघर्ष म्हणजे काय?
- २) आत्मकेंद्रित आत्महत्या म्हणजे काय?
- ३) औद्योगिक क्रांतीचे सामाजिक परिणाम विशद करा.
- ४) सामाजिक उत्क्रांतीवाद स्पष्ट करा.

- Q.3 Answer in detail (any one) 20
- 1) Discuss the causes and effects of French revolution
 - 2) Elaborate the theory of class struggle.

सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक)

- १) फ्रेंच राज्य क्रांतीचे कारणे आणि परिणाम यावर चर्चा करा.
- २) कार्ल मार्क्सच्या वर्गसंघर्ष सिद्धांताचे विवेचन करा.

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- A-1259
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. F.Y. (Sem-II) Examination OCT/NOV 2019
Sociology - III (Introduction to Subfields of Sociology)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use black or blue pen only.
- 3) Use pencil for diagram.
- 4) Use of any sign attracting attentions is prohibited.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- ४) कोणत्याही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1 A) Fill in the blanks (attempt all)

05

- 1) Primary relationship is the characteristics of -----society.
- 2) -----is a writer of Remembered village.
- 3) The book 'UTOPIA' is written by -----
- 4) -----wrote the book in 1924 on social psychology.
- 5) -----is a social animal.

प्रश्न.१अ) रिकाम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

- १) प्राथमिक संबंध हे -----समाजाचे वैशिष्ट्ये आहे.
- २) -----हे 'आठवणीतले खडे' या पुस्तकाचे लेखक आहेत.
- ३) UTOPIA हा ग्रंथ -----यांनी लिहिला.
- ४) १९२४ मध्ये सामाजिक मानसशास्त्रावर -----यांनी. पुस्तक लिहले.
- ५) -----सामाजिक प्राणी आहे.

05

B) Answer in a sentence (attempt all)

- 1) Human social behaviour is studied in which science?
- 2) Who is the father of urban sociology?
- 3) Define Industrial sociology.
- 4) What is political sociology?
- 5) State the definition of social anthropology?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा.(सर्व अनिवार्य)

- १) मानवी सामाजिक वर्तनाचा अभ्यास कोणत्या शास्त्रात केला जातो?
- २) नागरी समाजशास्त्राचे जनक कोण आहेत?
- ३) औद्योगिक समाजशास्त्राची व्याख्या सांगा.
- ४) राजकीय समाजशास्त्र म्हणजे काय?
- ५) सामाजिक मानववंशशास्त्राची व्याख्या सांगा.

Q.2 A) Explain concepts/terms/units/events. (any two)
(word limitation 60 for each answer)

10

- 1) urban social life.
- 2) Rural entertainment
- 3) Industrial Sociology
- 4) Anthropology

प्रश्न.२अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) नागरी सामाजिक जीवन
- २) ग्रामीण मनोरंजन
- ३) औद्योगिक समाजशास्त्र
- ४) मानववंशशास्त्र

B) Attempt answer in short (any two)
(word limitation 60 for each answer)

10

- 1) Explain the importance of rural sociology.
- 2) State the subject matter of political sociology.
- 3) Write a short note on industrial sociology.
- 4) Explain the meaning of Applied sociology.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा.(कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) ग्रामीण समाजशास्त्राचे महत्त्व स्पष्ट करा.
- २) राजकीय समाजशास्त्राचा अभ्यासाविषय सांगा.
- ३) औद्योगिक समाजशास्त्रावर टीप लिहा.
- ४) उपयोजित समाजशास्त्राचा अर्थ स्पष्ट करा.

- Q.3 Answer in details (any one)
(word limitation minimum 200 for each answer)
- 1) Explain the importance of social psychology
 - 2) Explain the subject matter of urban sociology.

20

- प्रश्न.३ सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)
(प्रत्येक प्रश्नास शब्द मर्यादा किमान २०० शब्द)
- १) सामाजिक मानसशास्त्राचे महत्व स्पष्ट करा.
 - २) नागरी समाजशास्त्राचा अभ्यास विषय स्पष्ट करा.

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- A-1270
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. S.Y. (Sem-IV) Examination OCT/NOV 2019
Sociology - VII (Population in India)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use black and blue pen only.
- 3) Use of any signs, attracting attentions is prohibited.

- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त निळ्या व काळ्या शाईच्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) कोणतीही लक्षवेधक खुण वसूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1

A) Fill in the blanks. (attempt all)

05

- 1) The number of people in different age groups is referred as -----.
- 2) Fertility differs from -----
- 3) ----- population is the ideal size of population.
- 4) ----- common direct method of collecting demographic data.
- 5) 'Black Child' term applied in ----- country.

अ) रिकाम्या जागा भरा.(सर्व अनिवार्य)

- १) वेगवेगळ्या वयोगटातील लोकांच्या संख्येशी संबंधीत ----- संकल्पना वापरली जाते.
- २) ----- पासून जननक्षमता भिन्न आहे.
- ३) लोकसंख्येचा आदर्श आकार म्हणजे ----- लोकसंख्या होय.
- ४) सामान्यपणे ----- ही लोकसंख्या शास्त्रीय माहिती गोळा करण्याची प्रत्यक्ष पद्धत आहे.
- ५) ----- देशामध्ये 'ब्लॅक चाईल्ड' ही संज्ञा वापरली जाते.

B) Answer in one sentence (attempt all)

05

- 1) Who is the father of demography?
- 2) Define demography
- 3) Which is the most populous state in India?
- 4) Which day is celebrated as world population day?
- 5) Which is the second stage of Demographic transition?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

- १) लोकसंख्या शास्त्राचे जनक कोण आहेत?

- २) लोकसंख्याशास्त्राची व्याख्या द्या.
- ३) भारतातील सर्वात जास्त लोकसंख्येचे राज्य कोणते?
- ४) 'जागतिक लोकसंख्या दिवस' म्हणून कोणता दिवस साजरा केला जातो.
- ५) लोकसंख्याशास्त्रीय संक्रमणाची दुसरी अवस्था कोणती.

Q.2 A) Explain concept / terms / units / events (any two) (word limitation minimum 60 for each answer) 10

- 1) Mortality
- 2) Environment
- 3) Postindustrial stage
- 4) Social demography

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) मर्त्यता
- २) पर्यावरण
- ३) उत्तर औद्योगिक अवस्था
- ४) सामाजिक लोकसंख्याशास्त्र

B) Attempt in short (any two) (word limitation minimum 60 for each answer) 10

- 1) Explain the problem of aging.
- 2) Explain the consequences of population growth.
- 3) State the causes of high birth rate in India.
- 4) Explain India's New population policy.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) वयस्कांच्या समस्या स्पष्ट करा.
- २) लोकसंख्या वाढीचे परिणाम स्पष्ट करा.
- ३) भारतातील जास्त जन्मदाराची कारणे सांगा.
- ४) भारताचे नवीन लोकसंख्या धोरण स्पष्ट करा.

Q.3 Answer in detail (any one) (word limitation minimum 200 for each answer) 20

- 1) Explain the relation between population growth and environment.
- 2) Explain the stages of demographic transition.

सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा 200 शब्द)

- १) लोकसंख्या वाढ आणि पर्यावरण यातील संबंध स्पष्ट करा.
- २) लोकसंख्याशास्त्रीय संक्रमणाच्या अवस्था स्पष्ट करा.

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- A-1271
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. S.Y. (Sem-IV) Examination OCT/NOV 2019
Sociology - VIII (Sociology of Development)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use black and blue pen only.
- 3) Use of any signs, attracting attentions is prohibited.

- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त निळ्या व काळ्या शाईच्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) कोणतीही लक्षवेधक खुण वसूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1

A) Fill in the blanks. (attempt all)

05

- 1) Sustainable development has been described in ----- dimensions.
- 2) Economic planning is an essential feature of ----- economy.
- 3) Co-existence of private and public sectors is an essential characteristics of ----- economy.
- 4) Social, economical and ecological equity is the necessary condition for achieving ----- development.
- 5) To develop ability of human life without compromise with ----- means sustainable development.

अ) रिकाम्या जागा भरा.(सर्व अनिवार्य)

- १) शाश्वत विकासाची ----- पैलु मध्ये मांडणी केली जाते.
- २) आर्थिक नियोजन हे ----- अर्थव्यवस्थेचे महत्वाचे वैशिष्ट्ये आहे.
- ३) खाजगी आणि सार्वजनिक क्षेत्राचे अस्तित्व हे ----- अर्थव्यवस्थेचे महत्वाचे वैशिष्ट्ये आहे.
- ४) ----- विकास साध्य करण्यासाठी सामाजिक, आर्थिक आणि पर्यावरणात्मक न्यायबुद्धी असणे आवश्यक आहे.
- ५) ----- छेडछाड न करता मानवी जीवनांच्या क्षमतांमध्ये सुधारणा आणणे म्हणजे शाश्वत विकास होय.

B) Answer in one sentence (attempt all)

- 1) What is development?
- 2) State any one type of unemployment.
- 3) State any one Government scheme of development.
- 4) What is gender?
- 5) What is poverty?

05

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

- १) विकास म्हणजे काय?
- २) बेरोजगारीचा कोणताही एक प्रकार सांगा.
- ३) कोणतीही एक विकासाची शासकिय योजना सांगा.
- ४) लिंगभाव म्हणजे काय?
- ५) दारिद्र्य म्हणजे काय?

Q.2

A) Explain concept / terms / units / events (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Social audit
- 2) Social development
- 3) Underdevelopment
- 4) Unemployment

10

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) सामाजिक अंकेक्षण
- २) सामाजिक विकास
- ३) कमी विकास
- ४) बेरोजगारी

B) Attempt in short (any two)

(word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Explain the subject matter of sociology of development.
- 2) Explain the consequences of privatization on Indian society.
- 3) Explain the relation between gender and development.
- 4) State the causes of social disparities.

10

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) विकासाच्या समाजशास्त्राचा अभ्यासविषय स्पष्ट करा.

- २) भारतीय समाजावर खाजगीकरणाचा झालेला परिणाम स्पष्ट करा.
- ३) लिंग आणि विकास यातील संबंध स्पष्ट करा.
- ४) सामाजिक विषमतेची कारणे सांगा.

Q.3 Answer in detail (any one)

(word limitation minimum 200 for each answer)

- 1) What is sustainable development and explain the nature of sustainable development.
- 2) Explain the various developmental approaches.

सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा 200 शब्द)

- १) शाश्वत विकास म्हणजे काय आणि शाश्वत विकासाचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- २) विकासाचे विविध दृष्टीकोन विशद करा.

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- A-1265
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. T.Y. (Sem-VI) Examination OCT/NOV 2019
Sociology - XIII Sociological Theories

[Time : 1:30 Hours]

[Total Marks :50]

N.B. :

Please check whether you have got the right question paper.

1. All questions are compulsory.
2. Use black and blue pen only.
3. Use pencil for diagrams.
4. Use of any sign attracting attentions is prohibited.

१. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक.
२. फक्त निळ्या किंवा काळ्या पेनचाच वापर करावा.
३. आकृत्यासाठी पेन्सिल चा वापर करावा.
४. कोणतीही लक्षवेधक खुण करण्यास प्रतिबंध.

Q.1 A) Fill in the blanks (Attempt All) 05

- i) _____ was director of London school of economics.
- ii) Strain theory developed by American sociologist _____.
- iii) "Principal of sociology" this book is wrote by _____.
- iv) The theory of social action presented by _____.
- v) Talcott Parsons develop the concepts of _____.

रिकाऱ्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

- अ) _____ हे लंडन स्कूल ऑफ इकॉनॉमिक्स चे संचालक होते.
- आ) स्ट्रेन थेअरी अमेरिकन समाजशास्त्रज्ञ _____ यांनी विकसित केली.
- इ) "प्रिन्सिपल ऑफ सोशिओलॉजी" हे पुस्तक _____ यांनी लिहिले.
- ई) सामाजिक क्रिया सिद्धांताचे प्रतिपादन _____ यांनी केले.
- उ) टॉलकॉट पार्सन्स यांनी _____ या संकल्पना विकसित केल्या.

05

B) Answer in a sentence. (Attempt all)

- i) What is mean tension management?
- ii) State the meaning of Primary group?
- iii) What is meaning of class conflict?
- iv) State the importance of integration?
- v) What is role set?

एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

अ) ताण निवारण म्हणजे काय?

आ) प्राथमिक गटाचा अर्थ सांगा.

इ) वर्गसंघर्षाचा अर्थ काय.

ई) एकात्मिकरणाचे महत्त्व सांगा.

उ) भूमिका संच म्हणजे काय?

Q.2

A) Explain concept / terms / units / event (any two).

(word limitation minimum 60 for each answer)

i) Pattern variables

ii) Play group

iii) Self

iv) Ideal type

10

संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तराची किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

अ) प्रतिमान चल

आ) क्रिडा समूह

इ) स्वत्व

ई) आदर्श प्रारूप

10

B) Answer in short (Any two)

(word limitation minimum 60 for each answer)

i) Elucidate the role of Robert Merton in reference group.

ii) State the meaning of Non function.

iii) Explain importance of manifest and latent function.

iv) Explain the concept of looking glass self.

थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

अ) संदर्भ गटाबद्दल रॉबर्ट मर्टन यांची भूमिका विशद करा.

आ) गैरप्रकार्य चा अर्थ सांगा.

इ) प्रकट व अप्रकट प्रकार्याचे महत्त्वस्पष्ट करा.

ई) प्रतिबिंबित स्वत्व हि संकल्पना स्पष्ट करा.

Q.3 Answer in detail (Any one)
(word limitation 200 words minimum)

20

- Narrate characteristics of social system.
- Explain the social conflict and discuss the functions of social conflict?

सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक)

अ) सामाजिक व्यवस्थेच्या वैशिष्ट्यांचे विवेचन करा.

आ) सामाजिक संघर्ष स्पष्ट करा आणि सामाजिक संघर्षाच्या कार्याची चर्चा करा.

Total No. of Printed Pages:2

SUBJECT CODE NO:- A-1266
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. T.Y. (Sem-VI) Examination OCT/NOV 2019
Sociology - XIV Social Research Methods

[Time : 1:30 Hours]

[Total Marks :50]

N.B. :

Please check whether you have got the right question paper.

1. All questions are compulsory.
2. Use black or blue pen only.
3. Use pencil for diagrams.
4. Use of any sign attracting attention is prohibited.

१. सर्व प्रश्न अनिवार्य.
२. फक्त निळ्या किंवा काळ्या पेनचाच वापर करावा.
३. आकृत्यासाठी पेन्सिल चा वापर करावा.
४. कोणतीही लक्षवेधक खुण किंवा सुचना करण्यास प्रतिबंध.

- Q.1 A) Fill in the blank. (Attempt all) 05
- i) Use of computer in India started in _____.
 - ii) The concept of participant observation is given by _____.
 - iii) _____ is fundamentally a process of social interaction.
 - iv) SPSS means _____.
 - v) Systemized effort to gain new knowledge is called as _____.

रिकाम्या जागा भरा.(सर्व अनिवार्य)

- अ) _____ साली भारतात संगणकाच्या वापरास सुरुवात झाली.
- आ) 'सहभागी निरीक्षण' ही संकल्पना _____ यांनी मांडली.
- इ) _____ ही मूलतः सामाजिक आंतरक्रियेची प्रक्रिया आहे.
- ई) एस.पि.एस.एस. म्हणजे _____.
- उ) नविन ज्ञान प्राप्तीच्या व्यवस्थित प्रयत्नाला _____ म्हणतात.

05

B) Answer in a sentence (Attempt all)

- i) Define correlation?
- ii) Give the meaning of analysis?
- iii) What is closed questionnaire?
- iv) Define observation.

एका वाक्यात उत्तरे द्या. (सर्व अनिवार्य)

अ) सहसंबंधाची व्याख्या करा.

- आ) विश्लेषणाचा अर्थ सांगा.
 इ) बंधिस्त प्रश्नावली म्हणजे काय?
 ई) निरीक्षणाची व्याख्या द्या.

Q.2

A) Explain concept / terms / unit. (Word limitation minimum 60 for each answer)

10

- i) Group interview.
 ii) Good questionnaire.
 iii) Uncontrolled observation.
 iv) Super computer.

संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा. (कोणत्याही दोन)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

अ) समूह मुलाखत

आ) चांगली प्रश्नावली

इ) अनियंत्रित निरीक्षण

ई) महासंगणक

B) Answer in short (Any two)

10

(word limitation minimum 60 for each answer)

- i) Write definition of Questionnaire?
 ii) What is input devices?
 iii) Write about evaluation schedule?
 iv) What is social welfare?

थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरासाठी किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

अ) प्रश्नावलीची व्याख्या लिहा?

आ) आदान साधने म्हणजे काय?

इ) मुल्यांकन अनुसूची विषयी लिहा?

ई) समाजकल्याण म्हणजे काय?

Q.3

Answer in detail (any one)

20

(word limitation minimum 200 words)

- i) Discuss in detail the techniques of sociological investigation.
 ii) Explain the utility of social research.

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

(प्रत्येक उत्तरासाठी शब्द मर्यादा किमान २०० शब्द)

अ) समाजशास्त्रीय शोध तंत्रा विषयी सविस्तर चर्चा करा.

आ) सामाजिक संशोधनाची उपयोगिता स्पष्ट करा.